

## BESZÁMOLÓ EGY KIÁLLÍTÁSRÓL

Verbóczy Gyuláné

Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára

Érdekes és újszerű gyűjtemény megtekintésére nyílt lehetőség 1966. decemberében a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárában. "Egyetemek és műszaki főiskolák oktatási adatai" címmel bemutatásra került egy közelmúltban megalakított gyűjtemény válogatott anyaga.

Ez az állományrész ma már több mint 400 egyetem és főiskola programját, tantervét, órarendjét, ismertető-tájékoztató kiadványát tartalmazza, mennyiségét tekintve megközelíti a 4500 kötetet - mint ezt a kiállítás rendezőjétől, LÉGESNÉ MESTERHÁZI-NAGY Mártától megtudtuk. Elmondotta azt is, hogy a gyűjtemény létrehozása nem volt egyszerű feladat: aktív kapcsolatot kellett kialakítani a világ különböző országaiban működő oktatási intézményekkel, hiszen ezek a publikációk könyvtárusi forgalomban nem hozzáférhetők. Ma már az anyag mind mennyiségét, mind használati értékét tekintve megérdemli, hogy a könyvtár a feltárás munkáját is megkezdje.

A gyűjtemény anyaga felvilágosítást nyújt az egyes felsőoktatási intézményekre vonatkozó legkülönbözőbb kérdésekben. Az egyetemek és főiskolák történeti fejlődésétől, elhelyezésétől, szervezeti felépítésétől kezdve az oktatószemélyzet összetételén, tanmeneten, képzési időtartamon, hallgatói létszámon, felvételi követelményeken, vizsgáztatási rendszeren keresztül a diákjóléti intézmények működéséig sok szempontra vonatkozóan tartalmaz értékes adatokat. Segítséget nyújthat felsőoktatási intézmények vezetői és oktatói számára szervezeti és oktatásszervezési problémák megoldásában, tantervek kidolgozásában stb. Módot ad összehasonlítások megtételére, hogy például egyes tantárgyakat más egyetemeken milyen óraszámban, milyen mélységig oktatnak, mi az arány az elméleti és gyakorlati foglalkozások megoszlásában. Egyes kiadványok tájékoztatnak a tudományos fokozatok elnyerésének feltételeiről is, az oktatók tudományos tevékenységéről stb.

A kiállításon a gyűjtemény egy kis része kerülhetett csak bemutatásra a tárlókban és vitrinekben. Az ügyes, jól tervezett elrendezés és az anyag sokféleségét hangsúlyozza, inkább tájékoztató jelleggel.

Történeti érdekesség, hogy láthattuk a kiállításon az Institutum Geometricum tevékenységét ismertető kiadványt, valamint a József

Ipartanoda megnyitását, 1846-ban elhangzott beszéd egy részletét, - mindkettő a magyar műszaki felsőoktatás hagyományait eleveníti fel. Lemérhető a fejlődés, ha meggondoljuk, hogy ma már 4 hazai műszaki egyetem működéséről számolnak be a kiállításon bemutatott publikációk. A Budapesti Műszaki Egyetemen folyó tudományos tevékenység színvonalát tükrözte az egyetemi oktatók szakirodalmi munkásságát ismertető bibliográfia, melyet a központi könyvtár munkatársai állítottak össze. Látható volt a kiállításon a magyar műszaki egyetemek tanterveit és tantárgyprogramjait tartalmazó kötet is, melyet a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának munkatársai készítettek el.

Érdekessége volt a kiállításnak a tárlókban elhelyezett sok friss, aktuális külföldi kiadvány. Példaként említjük három angol egyetem /Univ. of Hull, Leeds, Newcastle upon Tyne/ tartalmazó kötetét, melyek az 1966/67. évre vonatkozó adatokat tartalmazzák.

Egyes országok egész felsőoktatási tevékenységét, szervezetét, az oktatott tárgyak programját ismertető kiadványokat is láthattunk, például a Szovjetunió anyagát tartalmazó tárlóban. Tanulságos grafikon mutatta be a felsőoktatási intézmények hallgatói létszámában mutatkozó hatalmas arányú növekedést: a háború előtti 26 és félezer-ről 1964-ig 112 és félezerre emelkedett a hallgatók száma.

A kiállítás anyagának tanulmányozása során láthattunk szervezeti felépítést bemutató táblázatot /Institut Polytechnique, Grenoble/, tantervet /Montanistische Hochschule, Leoben/, külföldi egyetemi hallgatók tájékoztatására vonatkozó tudnivalók egy részletét /Universitát, Köln/. Értésülhettünk arról, hogy egyes órarendek az oktatószemélyzet felsorolását is tartalmazzák /pl. innsbrucki, baseli egyetem/. A Columbia University és a Newark College of Engineering a doktori disszertációk jegyzékét is közli. Tartalmaz a gyűjtemény jubileumi évkönyveket, láthattuk a grazi Technische Hochschule 150 éves fennállása alkalmából kiadott összeállítást. Értékes, komoly kötet képviselte a "legrangosabb" amerikai műszaki főiskolát, a MIT-et /Massachusetts Institute of Technology/.

E néhány kiragadott példával szeretnénk volna érzékeltetni a kiállított anyag tartalmi változatosságát, és az azt kiemelő, sok szempontra kiterjedő válogatást.

Említésre érdemes még, hogy a Műszaki Egyetem Központi Könyvtára több kiállítást rendezett már az elmúlt években külföldi egyetemek jubileuma alkalmából, kiemelve a magyar vonatkozásokat. A krakkói Jagello egyetem 600 éves, a baseli egyetem 500 éves fennállásának évfordulója idején megtudhatták az érdeklődők, milyen hagyományokra tekinthetnek vissza kapcsolataink a külföldi egyetemekkel. A kapcsolatok ápolása és fejlesztése, a külföldi tapasztalatok figyelemmel kísérése igen fontosnak és eredményesnek ígérkezik ma is. A könyvtár tevékenysége értékes hozzájárulás e célok szolgálatában.